

MỨC ĐỘ THA THỨ

Đáng đáng kính Hồng Y John Henry Newman cho biết: “*Giáo Hội dạy rằng tha để nhật nguyệt sa khỏi bầu trời, địa cầu ngừng quay, và tất cả nhiều triệu người trên hành tinh này chết đói trong nỗi khổn cùng, xét theo đau khổ đời này, còn hơn một linh hồn phạm chỉ một tội mọn, hoặc lỗi cố tình nói dối. Như thế, chúng ta sẽ hiểu được bản chất của sự bất tuân và tội lỗi đích thực của chúng ta, và chúng ta cảm nghiệm phúc lành của việc xóa sạch tội lỗi, việc cứu độ, ơn tha thứ, ơn thánh hóa không phải là những ngôn từ suông.*”

Tội lỗi và tha thứ đối lập với nhau nhưng liên quan lẫn nhau – vì có tội nên luôn cần sự tha thứ. Để có thể tha thứ thì phải biết yêu thương. Mỗi liên quan thật kỳ diệu. Tình yêu quan trọng vì đó là đức mến hoặc đức ái, cần thiết cho cả đời này và đời sau: “*Đức mến không bao giờ mất được. Hiện nay đức tin, đức cậy, đức mến, cả ba đều tồn tại, nhưng cao trọng hơn cả là đức mến.*” (1 Cr 13:8 và 13) Thương yêu là điều chỉ có thể cảm nhận nhưng không thể chạm vào. Tha thứ là kết quả của thương yêu. Thù hận là không thương yêu.

Trái ngược với thương yêu là thù hận. Thù hận liên quan tội lỗi. Tình thương liên quan tha thứ. Mẫu tự T luôn có gì đó kỳ diệu, như một sự an bài của Thiên Chúa vậy: Thù – Tội – Thương – Tha. Lòng thù hận rất nguy hiểm và đáng sợ, vì nó tàn phá mọi thứ trong cuộc sống. Sách Huấn Ca nói: “*Oán hờn và giận dữ là những điều ghê tởm, về chuyện đó kẻ tội lỗi có biệt tài.*” (Hc 27:30) Thương yêu và tha thứ không chỉ là bài học cao cấp mà còn là luật Thiên Chúa truyền dạy, Ngài không chấp nhận sự thù hận: “*Kẻ báo thù sẽ chuốc lấy báo thù của Đức Chúa, tội lỗi nó, Người xem xét từng ly.*” (Hc 28:1) Đặc biệt là Ngài không thiên vị bất kỳ ai. (Đnl 10:17-18; Hc 35:12; Lc 20:21; Cv 10:34; Rm 2:11; Gl 2:6; Ep 6:9) Đó là điều thực sự rất đáng quan ngại!

Vừa khuyên nhủ, vừa phân tích, vừa đặt vấn đề, Kinh Thánh cho biết: “*Hãy BỎ QUA điều sai trái cho kẻ khác thì khi bạn cầu khẩn, tội lỗi bạn sẽ được tha. Người với người cứ nuôi lòng hờn giận, thế mà lại xin Đức Chúa chữa lành! Nó CHẮNG biết thương người đồng loại, mà lại DÁM xin tha tội cho mình! Nó chỉ là người phạm mà để tâm thù hận thì ai sẽ xin tha tội cho nó?*” (Hc 28:2-5) Có lẽ không ai muốn nghe câu này vì “chạm” vào điểm nhạy cảm của chính mình. Thật vậy, chúng ta **hiền như chiên** khi ở trong nhà thờ nhưng lại **dữ như cọp** khi ra khỏi nhà thờ. Khi cầu nguyện thì có vẻ thành kính, nhu mì, nhưng khi có ai làm phật ý thì lập tức nổi xung, còn “tài năng” hơn ảo thuật gia David Copperfield làm biến mất toa xe lửa hoặc đi xuyên qua Vạn Lý Trường Thành.

Về việc canh tân đời sống, Thiên Chúa luôn cảnh báo, và Đức Mẹ cũng nhắc nhở, nhưng rồi người ta chỉ sợ lúc đó rồi thôi, qua những ngày mùa Vọng, mùa Chay, hoặc tuần tĩnh tâm, đầu lại vào đấy, ngay trong cơn đại dịch covid này cũng vậy, người ta chỉ sợ bằng lời nói mà thôi, mọi thứ vẫn bất chấp, “cái tôi” cứ tự do tung hoành. Thật đáng sợ với cách nhận định của bác học Albert Einstein: “*Vạn vật đều có giới hạn, chỉ có cái ngu là không có điểm dừng.*”

Lời Chúa cảnh báo từ xưa mà chưa cũ, chẳng lỗi thời: “*Hãy nhớ đến ngày tận số mà chấm dứt hận thù, nhớ mình sẽ phải hao mòn và phải chết mà trung thành giữ các điều răn. Hãy nhớ đến các điều răn mà đừng oán hờn kẻ khác, nhớ đến giao ước của Đấng Tối Cao mà không chấp nhất điều lầm lỗi.*” (Hc 28:6-7) Đã có những lần người ta nghe nói “tối tăm ba ngày ba đêm” thì cuống cuồng, lo mua nển và mì gói, xong rồi lại cứ “vô tư” xả lạng. Lời khuyến cáo của Thiên Chúa đối với dân Israel xưa vẫn “nóng hổi” và mang tính thời sự trong thời đại ngày nay: “*Các người chớ cứng lòng như tại Moriva, như ngày ở Maxa trong sa mạc, nơi tổ phụ các người đã từng thách thức và dám thử thách Ta, dù đã thấy những việc Ta làm.*” (Tv 95:8-9)

Ngày xưa, biết mình yếu đuối nên Thánh Vịnh gia tự nhủ: “*Chúc tụng Chúa đi, hồn tôi hỡi, toàn thân tôi, hãy chúc tụng Thánh Danh! Chúc tụng Chúa đi, hồn tôi hỡi, chớ khá quên mọi ân huệ của Người. Chúa tha cho người muôn ngàn tội lỗi, thương chữa lành các bệnh tật người, cứu người khỏi chôn vùi đáy huyết, bao bọc người bằng ân nghĩa với lượng hải hà.*” (Tv 103:1-4) Ước gì hôm nay chúng ta cũng ý thức điều đó, bởi vì đã bao lần Thiên Chúa tha thứ cho chúng ta mà không đòi điều kiện gì. Ý thức như vậy là tỉnh thức và tự nhủ về đức ái, về sự tha thứ mà Chúa Giêsu khuyến cáo. Kinh sách đọc nhiều cũng tốt, nhưng hãy cẩn trọng vì có thể chỉ là “đọc vẹt.”

Chỉ là phạm nhân, đầu óc chúng ta chẳng là gì cả, nghĩ không cao quá ngọn cây, không xa hơn cái bóng mình, nên không thể nào hiểu thấu Tình Chúa vô biên, vô tận: *“Chúa là Đấng từ bi nhân hậu, Người chậm giận và giàu tình thương, chẳng trách cứ luôn luôn, không oán hờn mãi mãi. Người không cứ tội ta mà xét xử, không trả báo ta xứng với lỗi lầm. Như trời xanh trời cao hơn mặt đất, tình Chúa thương kẻ thờ Người cũng trời cao. Như đông đoài cách xa nhau ngàn dặm, tội ta đã phạm, Chúa cũng ném thật xa ta.”* (Tv 103:8-12) Lòng Chúa thương xót trên cả tuyệt vời, nhiệm mầu quá! Phạm nhân chúng ta chẳng là gì mà vẫn chảnh, luôn muốn vùng lên, tìm dịp nổi loạn. Thật là khốn nạn, vậy mà chúng ta vẫn ảo tưởng, mạo nhận đủ thứ và đủ kiểu.

Nhận thức như thế để có thể cố gắng chấn chỉnh cho phù hợp luật Chúa và ý Chúa. Nỗ lực này phải được thực hiện không ngừng, không chỉ theo cảm xúc hoặc theo mùa phụng vụ. Thực sự không dễ chút nào, nhưng phải làm, không làm không được, nghĩa là phải “từ bỏ mình mà vác thập giá theo Đức Kitô.” (Mt 10:37-39; Lc 14:26-27) Thánh Phaolô xác định: *“Thật vậy, không ai trong chúng ta sống cho chính mình, cũng như không ai chết cho chính mình. Chúng ta có sống là sống cho Chúa, mà có chết cũng là chết cho Chúa. Vậy, dù sống, dù chết, chúng ta vẫn thuộc về Chúa; vì Đức Kitô đã chết và sống lại chính là để làm Chúa kẻ sống cũng như kẻ chết.”* (Rm 14:7-9) Sống tín thác như vậy thì chẳng lo gì, không cần quan tâm “sự lạ” ở nơi này, chỗ nọ. Hai phép lạ lớn xảy ra hằng ngày: Không khí và Thánh Thể – không khí duy trì sự sống thể lý, Thánh Thể duy trì sự sống tâm linh. Đó mới là điều đáng quan tâm.

Trình thuật Mt 18:21-35 cho biết mức độ tha thứ. Sau khi Chúa Giêsu nói về việc sửa lỗi cho nhau, ông Phêrô đến gần Ngài và hỏi: *“Thưa Thầy, nếu anh em con cứ xúc phạm đến con thì con phải tha đến mấy lần? Có phải bảy lần không?”* Ngài nói ngay: *“Thầy không bảo là đến bảy lần, nhưng là đến bảy mươi lần bảy.”* Ui da, sao mà khó quá! Một lần thì có thể, cùng lắm là hai lần, lần thứ ba thì chắc chắn máu bốc tới chòm đầu rồi, nói chi đến 490 lần (70 x 7). Tuy nhiên, muốn là môn đệ của Chúa và muốn làm công dân Nước Trời thì phải vậy, số lần tha thứ không tính bằng những con số mà là mãi mãi – mọi lúc, mọi nơi, tha thứ cho mọi người, bất kỳ ai.

Chúa Giêsu chứng minh cụ thể qua dụ ngôn Tên Mắc Nợ Không Biết Thương Xót. Ngài nói: Nước Trời cũng giống như chuyện một ông vua kia muốn đòi các đầy tớ của mình **thanh toán sổ sách**. Khi nhà vua vừa bắt đầu thì người ta dẫn đến một kẻ mắc nợ vua **mười ngàn yến vàng**. Y không có gì để trả, nên tôn chủ ra lệnh bán y cùng tất cả vợ con, tài sản mà trả nợ. Bấy giờ, tên đầy tớ ấy sắp mình xuống bái lạy để **xin rộng lòng hoãn nợ** và hứa sẽ lo trả hết. Chủ nợ liền chạnh lòng thương, **cho về và tha** luôn món nợ. Nhưng vừa ra đến ngoài, tên đầy tớ ấy gặp một người đồng bạn, mắc nợ y **một trăm quan tiền**. Y liền tóm lấy, bóp cổ mà đòi nợ. Bấy giờ, người đồng bạn sắp mình xuống năn nỉ xin rộng lòng hoãn nợ và hứa sẽ lo trả hết. Nhưng y không chịu, cứ tống y vào ngục cho đến khi trả xong nợ. Thấy sự việc xảy ra như vậy, các đồng bạn của y buồn lắm, mới đi trình bày với tôn chủ đầu đuôi câu chuyện. Tôn chủ cho đòi y đến và vặn hỏi: *“Tên đầy tớ độc ác kia, ta đã tha hết số nợ ấy cho ngươi, vì ngươi đã van xin ta, thì đến lượt ngươi, ngươi không phải thương xót đồng bạn như chính ta đã thương xót ngươi sao?”* Rồi tôn chủ nổi cơn thịnh nộ, trao y cho lính hành hạ, cho đến ngày y trả hết nợ.

Giữa “mười ngàn yến vàng” và “một trăm quan tiền” là mức chênh lệch quá lớn, vậy mà không biết điều chỉ vì ích kỷ. Bị trừng phạt là hệ lụy tất yếu, công bằng. Có thể “tên mắc nợ không biết thương xót” kia là tôi, là bạn, bởi vì tôi cũng có lúc ảo tưởng hoặc cố ý làm ngơ, không muốn nhận mình xấu xa. Nếu tôi nhận biết để sửa sai thì tốt, nếu tôi cố chấp thì khốn cho tôi!

Thật vậy, Chúa Giêsu vừa giải thích vừa kết luận rạch ròi: *“Cha của Thầy ở trên trời cũng sẽ đối xử với anh em như thế, nếu mỗi người trong anh em không hết lòng tha thứ cho anh em mình.”* (Mt 18:35) Mỗi người đó chính là mỗi chúng ta, và Ngài nói thẳng chứ không úp mở. Tương tự, trong Kinh Lạy Cha (Mt 6:9-13; Lc 11:2-4) – lời cầu nguyện được Chúa Giêsu truyền dạy, cũng đề cập vấn đề này: *“Xin tha nợ chúng con NHƯ chúng con cũng tha kẻ có nợ chúng con.”* Chữ “như” này có vẻ đơn giản nhưng lại chứa đựng cả vấn đề quan trọng và cấp bách. Tại sao cấp bách? Vì chẳng ai biết mình “ra đi” lúc nào. Lá vàng hoặc xanh vẫn có thể lìa cành bất cứ lúc nào. Đó là “ngày tận thế” riêng của mọi người, dù trẻ hoặc già. Ba mẫu tự T có liên quan lẫn nhau: Thương – Thù – Tha.

Mở đầu rồi sẽ kết thúc, sống nay để lo chết mai. Thánh Têrêsa Hài Đồng Giêsu cho biết: *“Nếu vào giờ chết, tội nhân xấu xa nhất trần gian biết sám hối và trút hơi thở cuối cùng trong hành vi yêu mến, mặc dù rất nhiều ơn thánh người ấy đã lạm dụng và rất nhiều tội lỗi người ấy đã sai phạm có cản trở đi nữa, Thiên Chúa vẫn tiếp*

nhận tội nhân ấy vào lòng thương xót của Ngài.” Thế thì thật diễm phúc cho các tội nhân chúng ta. Vấn đề là chúng ta có chân thành tu thân thực sự hay không.

Lạy Cha nhân từ, xin ban ơn hoán cải để chúng con kịp thay đổi. Xin giúp chúng con thương nhau hết lòng. Chúng con cầu xin nhân danh Thánh Tử Giêsu Kitô, Đấng Cứu Độ duy nhất của nhân loại. Amen.

TRÂM THIÊN THU